

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

== A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” HIVATALOS KÖZLÖNYE ==

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és esztűrtőkn.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kóziatok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora I K. A nyílt-tér és hirdetések előre fizetendők.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Az agyagfalvi gyűlésről.

(Válasz.)

Irta: Dr. Nagy György, orsz. képviselő.

Gyönyörűséggel dédelgetem azt a gondolatot, hogy a székelység az agyagfalvi réten gyűlést tartson.

Ha a 60-ik évfordulójáig október 16-ikáig nincs elég idő egy nagyszabású gyűlést előkészíteni, ám jó, tartsuk meg azt a szabadság hajnalhasadásának évfordulóján 1909. március 15-én.

De meg kell tartani!

A történelmi mult felelevenítésével, a megszentelt hagyományok ünneplésével erősítjük a nemzeti önértéket, a nemzeti önbizalmat.

Szükségünk van arra. Sok a kicsiny hitű. Sok az álmos tekintetű. A fáradt lelkű.

A székelység a maga történelmi útján nyílt szemmel, acélos akaráttal kell, hogy haladjon. Minden egyes székelyszékely tisztában kell legyen annak, hogy Magyarország napkeleti kapujának az őre s ismerie kell az őre fenséges kötelességeit...

Szükséges egy székelyszékely nemzetgyűlés egybehívása azért is, hogy a közbirtokossági erdőknek az állami kezelés alól való kivétele érdekében megindított mozgalomnak egy új, hatalmas, döntő lökést adjon a nemzetgyűlés. Egész életemben a tettek embere voltam. Hozzá szoktam ahhoz, hogy a sikerig ne pihenjek. A munka, a harc, a küzdelem az én gyönyörűségem. Hogyne hirdetem hát a harcot, mikor a székelység jogos érdekéről van szó? Hogyne állanék a küzdők sorába, mikor a fajom iránti szeretet szólít oda.

Ám jó! Várjuk meg békeséggel, hogy a kormány hajlandó-e teljesíteni a közbirtokosságok igazságos kérését. Várásunkat jellemezze a biztosságnak és az erőnek tudata. Jogunkról nem szabad lemondani. A lemondás vereséget jelentene. A mi ügyünk igaz ügy s így csak diadallal kell végződnie.

Sokszor kimutattam, többször bebizonyítottam, hogy a székelyszékely földi erdők birtokosságok mozgalmának helyes, jogos és igazságos. Csak a kik erőszakosan behunyják a szemüket, csak azok jajveszékelnének mindig, hogy az erdőknek az állami kezelés alól való kivétele sötétbe ugrás volna,

melynek következményi végzetések lehetnek.

Hibás az a felfogás, mely a fán keresztül nézi az embert s a fától nem látja az embert a maga valóságában, a maga vágyaival, céljaival, törekvéseivel. Az emberen át kell nézni a fának, az erdőknek hivatását, rendeltetését. S így nézve, tiszta képet nyer a helyzet, kidomborodik az erdők birtokosok mozgalmának célja. Cél: a székelyszékely jogaihoz juttatni, a jogok által a terhek viselésén könnyíteni. Követeljük az erdők felszabadítását, mert a rab erdő csak vándorbotot terem a szabad székelyszékelynek. Azt kívánjuk, hogy az erdő a maga gazdagságával a mi szegénységünknek segítségére siessen. A fafinancok rab-ságába vetett erdők fái a mi pusztulásunk siri fejfái. Sehoh a világon öntudatos, nagykoru nép bele nem nyugodhatnék abba, hogy tutorság alatt sinylődjék, hogy saját vagyonával idegen célokat szolgáljon.

A székelyszékely mozgalmának támogatása nemzeti missiót képez. A ki ebből nem veszi ki a maga részét, az pártot üt saját faja, saját vérei ellen. Az ilyen pártütőkkel le fogunk számolni. Kétszínű játékokat nem tűrjük. A porondon kell maradniok.

Sokaknak nem tetszik, hogy a székelyszékely nemzetgyűlés eszméje felvetődött. Félnék a gyűlés nagy nyilvánosságától. Reszketnek a számonkérésétől. De hiába! Ezeknek akna munkája nem fog minket akadályozni. Erősek vagyunk, mert velünk az igazság. Bátrakká tesz a mellénk sorakozó százezreknek szeretete...

Hozzá vagyunk szokva a fegyverforgatáshoz. Otthonos kezünkben a munkának szerszáma. A faj iránti rajongó szeretetet, a munkának megbecsülését, az igazsághoz való ragaszkodást, a tiszta tüzü hitet visszük magunkkal a gyűlésbe.

Elmegyünk, hogy együtt lelkesedjünk. Egymástól tanuljunk. A szívek egymáshoz simuljanak.

A székelyszékely történetében új lapot nyitunk meg e gyűléssel. Arra törekszünk, hogy ne mindig idegen kezek írják meg a mi történetünket, hanem végre valahára mi legyünk saját sorsunknak intézői.

A zászló kibontva: Előre!!

A magyarság jövője Erdélyben.

Irta s az 1908. augusztus 24-én tartott székelyszékely kongresszuson előadta: Dr. Király Péter.

VI.

Ha volt valaha okunk, nagyobb soha ennél nem volt arra, hogy abba hagyjuk a kicsinyeskedő akadékoskodásokat, üres pózolásokat, nagyképűsködéseket s egymás ámitását. Nincs több elvesztegetni való időnk, elpazarolni való erőnk holmi mondvasinált személyeskedésekre, torzsalakodásokra. Ezekre majd ráérünk akkor, ha a mentés kötelességének egyesült erővel eleget tettünk s meghusítottuk azt a gyilkos aknamunkát, amellyel a reánk fenekedő oláh-ság „életünkre és birtokunkra tör”... Ha a véres csatákban évszázadokon át egymás oldala mellett tudott harcolni önmagáért és egymásért a székelyszékely és magyar: — miért ne tudna most együtt dolgozni, buzgólkodni, küzdeni — a polgári társadalmi érvényesülés és az önvédelem munka mezején a végből, hogy biztosítsa magának és a maga uralmának a saját portáján a jövőt? Minden nemzet a maga sorsának és jövőjének a kovácsa. Legyen az hát a székelyszékely és magyar nemzet is! Évtizedek óta azért nem cselekedett így, mert nem volt megfelelő alkalma és tere az együttműködésre. Ha idáig nem volt, a sors mostohasága és a közös veszedelem most már azt parancsolja, hogy legyen! Teremtünk kell! Nemzeti létünk és becsületünk nagy problémája ez. Alakitanunk kell ugy az ország tiszántuli részén, mint Erdélyben az eddigi „Székely Társaságok” címének kibővítésével s alkotmányának újja szervezésével „Székely Magyar Társaságot”, rövidebben megnevezve „Turul-társaságokat”. E „Székely Magyar Társaságok”, illetve „Turul-társaságok” lehetnek csak azok a legyőzhetetlen erkölcsi és közéleti erősségek, amelyekre, mint sziklakövekre felépíthetjük a magyarság, helyesebben a székelyszékely és magyarság jövőjét.

Ezeknek előre bocsátása után az igen tisztelt közgyűlésnek elfogadás és határozottá emelés végett tiszteletteljesen a következő határozati javaslatot ajánlom nagybecsű figyelmébe:

Mondja ki a közgyűlés, hogy az eddigi „Székely Társaságok Szövetsége” címet „Székely Magyar Társaságok Szövetsége” címmel változtatja.

Mondja ki a közgyűlés, hogy sem Erdélyben, sem az ország tiszántuli részének, oláhok által is lakott más vidékén, az oláh nemzetiségi kérdést politikai kérdésnek egyáltalában nem tekinti és ilyennek ol nem ismeri...

az oláh kérdés, mint „dákóromán” kérdés pedig a műveletlenség, tudatlanság és roszakarat szüleménye... az oláh-ság, mint a 13-ik század óta idők folyamán idegenből magyar földre betelepedett, magyar székelyszékely humanizmusból jogvédelemben s jótéteményekben részesített néptöredék, a magyar nemzet jóvoltából kapott jótétemények élvezetéhez jogot csakis addig és annyiban formálhat, amennyiben és a meddig itt magát megbecsüli s a magyar nemzet iránt, mint jóltevője iránt, tisztelettel és becsülettel jóindulattal viseltetik.

Mondja ki a közgyűlés, hogy a már meglévőeknek lehető föntartása mellett, a „Székely Magyar” társaságok létszámát újonnan szervezendő társaságokkal kívánja szaporítani s ezuttal az exponáltabb országrészek és területek székelyszékely-magyar lakossága érdekeinek megővése és hathatósabb elősegítése céljából a következő „Székely-Magyar” társaságok szervezését, illetve újból szervezését tartja szükségesnek: 1. Alsófehérmegyei, Nagyenyed székelyszékely. 2. Beszterce-naszódmezgyei, Beszterce székelyszékely. 3. Brassómegeyi, Brassó székelyszékely. 4. Csikmegeyi, Csikszereda székelyszékely. 5. Fogarasmegyei, Fogaras székelyszékely. 6. Háromszékmegeyi, Sepsiszentgyörgy székelyszékely. 7. Hunyadmegyei, Déva székelyszékely. 8. Kisküküllőmegeyi, Dicsőszentmárton székelyszékely. 9. Kolozsmegyei, Kolozsvár székelyszékely. 10. Marostordamegeyi, Marosvásárhely székelyszékely. 11. Nagy-küküllőmegeyi, Segesvár székelyszékely. 12. Szebenmegeyi, Nagyszeben székelyszékely. 13. Szolnokdobokamegeyi, Deés székelyszékely. 14. Torda-aranyosmegeyi, Torda székelyszékely. 15. Udvarhelymegeyi, Székelyudvarhely székelyszékely. 16. Biharamegeyi, Nagyvárad székelyszékely. 17. Máramarosmegeyi, Máramaros-Sziget székelyszékely. 18. Szabolcs-Hajdumegyei, Debrecen székelyszékely. 19. Szathmármegeyi, Szathmárnémethi székelyszékely. 20. Szilágymegyei, Szilágysomlyó székelyszékely. 21. Aradmegyei, Arad székelyszékely. 22. Krassószörénymegeyi, Lugos székelyszékely. 23. Temestoron-tálmegyei, Temesvár székelyszékely. Továbbá, mint testvértársaságok mindenik „Székely-Magyar Társaság”-nak a felmerülő szükség mértéke szerint leendő támogatására, erkölcsi és anyagi istapolására a tiszántuli országrészt területén: 24. Nyiregyházi. 25. Hajduböszörményi. 26. Török-Szentmiklósi. 27. Kisujszállási. 28. Mezőturi. 29. Hódmezővásárhelyi. 30. Zilahi. 31. Bánfihunyadi és 32. Nagyszalontai székelyszékely magyar társaságok.

Mondja ki a közgyűlés, hogy az ország mindazon részein, amelyek területére a székelyszékely magyar társasá-

A vértanuk szobra előtt.

(Arad, október 6.)

Szent kegyelettel léptem e földre,
Hol a vértanuk dícső szobra áll,
Szívem felsajog, vérzik megtörve,
Lelkem Phönixként, multba viszaszáll.
Könnyül szememben, keserv ajkamon,
De keservemet ki nem onthatom,
Pedig biztatnak, szavakat hallom,
... Oh mit érzek, ki nem mondhatom!

Tizenháromnak dícsőült lelke
Lebeg körültem szólni készit,
Tizenháromnak dícső élete
Megragad engem s tetre lelkesit.
Demosten lennék, nyelvem erőtlén,
Elhal a légben, nem hat messzire,
Hogy mozdulna meg izben, velőben
A gyarló ember s a vén föld szive.

A tizenhárom látom egyenként,
Duló esatákon, villogó karddal;
Mint viaskodnak csodás istenként
S győzelmet nyerne rongyos zászlóval.
Gigászi harcban ők a Heroszok,
Kardjaik élén nevük nagysága
S mégis a győzelem nekik mit hozott?
... Menet-levelet vértanuságra.

Bitó és golyó várt babér helyett
Reajok a nemzet hőseire,
S ők önként adták oda életüket,
Váltásdíjúl világ szegényére.
Nagy áldozat volt, nagy és jogtalan;
Vértett a szive sok milliónak...
Ah! de tenger könny, keserv hasztalan,
Volt dolga elég golyó, bitónak!

De félre most már panasz és keserv,
Ez éreszobor hangosabban beszél!
Egyet hirdet ma sok millió nyelv:
A tizenhárom mindörökké él!
Örök éltük záloga e szobor,
Melyen a menny glóriája ragyog
S melyhez mennyi millió zarándokol...
Térde hát ti is... imádkozzatok!

Demeter Dénes.

KÜLONFELEK.

Előfizetési felhívás.

Eljutottunk ez év utolsó negyedé-
hez melyre ezuttal új előfizetést
nyitunk lapunkra. Minden olvasónk-
nak tárgyilagosságot ítéletére bizzuk
annak eldöntését: megfelelünk-e a
közönség várakozásának? megfelel-
tünk-e mindenben higgadtan, elfogu-
latlanul, becsületesen hírlapírói kö-
telességünknek? Megtartottuk, ápol-
tuk-e azt az eszmét, melyet lapunk
homlokzatán hirdettünk? Megvédtük-e
mindig és minden kínálkozó alkalmal-
lammal a székelység, megyénk és
városunk érdekeit?

Nem kérkedünk, nem büszkélke-
dünk; minden hangzatos, üres frázis-
nál értékesebb az az elvitázhat-
lan tény, hogy a legközelebb lezaj-
lott és városunk társadalmi életére
oly jótékony hatást gyakorolt Székely
Szövetség nagygyűlése is elsősor-
ban a mi kezdeményezésünk, buz-
ditásunk, kitartó lelkesedésünk, mun-
kálkodásunk és lankadatlan szorgalm-
munk eredménye volt.

Ebben az irányban tartjuk köte-
lességünknek a jövőben is haladni.
Kerülni minden személyeskedést, —
mellőzni minden egyéni érdeket, és
tárgyilagosságot, elfogulatlanul, eszmé-
nyileg szolgálni a közjót, irányítani
a közvéleményt — ez lesz a jövő-
ben is szent feladatunk.

E becsületos, tisztességes cél el-
érésére kérjük megyénk és városunk
közönségének és polgárságának hat-
hatós, hazafias támogatását, hogy
arra támaszkodva hivatásunknak még
inkább megfelelhessünk.

Az előfizetési árak a lap homlok-
zatán olvashatók. Előfizetéseket miu-
den naptól kezdődőleg elfogad

A „Székely-Udvarhely” kiadóhiva-
tala. (Kossuth-utca 31.)

— Rp. Keserü labdacok a Böm-
bölde részére.

Sign: Hetenként egy adag.

A magyarok gyászos napja,
Ránk köszönt már nem sokára;
Arad felé téved szemünk,
Kalapunkra fátyolt teszünk.

Sötét zászlót házainkra,
Hogy emlékezzünk a multra:
Voltak közöttünk oly daliák,
Kik éltüket nem sajnálták.

Nappal sirunk, este iszunk
Fényes halotti tort csapunk,
Azért a tizenháromért
Kik meghaltak... a hazaért.

A korcsmáros csak hallgatja,
Könnytől nedvesedik arca;
Ő is gyászol a többivel,
Nem törődik ma semmivel,
Ha a hasznát más viszi el...

Dr Veritás.

— A magyar Golgotha. Kedden ok-
tóber 6-án mélyeseg gyászba borul
minden igaz magyar ember lelke és
áhitatos ima száll százezrek ajkáról
azok lelkiüdvéért, kik hősiess elszánt-
sággal, halaltüvegvetően állottak az
aradi bitófa alá... Soha még szebb
glória nem övezte a bitót, mint azon
a napon, midőn az aradi hős vért-
tanuk, a kegyetlen hóhér keze által
szenvetked dícső halált és a verál-
dozattal örök időre bevették kegye-
letes emléküket a magyar nemzet
szívébe... Emlékezzünk hát — és
áldozunk kegyelettel az ő szent em-
lékünek. Iskolákban, intézetekben,
társaskörökben az ő dícső emlékü-
nek szenteljük az évforduló napja
és gyászunk külső jelétül lebegjenek
házainkról honfiúi kegyeletünk sötét
jelvényei...

— A ref. Kollegium ifjusága okt.
6-án az aradi tizenhárom emlékeze-
tére, iskolai ünnepélyt rendez,
melyre ezuttal hívja meg az érdeklő-
dő közönséget. Az ünnepély kez-
deté délelőtt 11 óra, s műsora a kö-
vetkező: 1. Hymnus, énekl az ifju-
ság. 2. Tizenhárom, Váraditól. Szav-
alja: Palló Imre VII. o. t. 3. Kur-
ucz nóta, énekl az önképző-kör férfi-
kara. 4. Emlébeszéd. Irta és elő-
adja: Pálffy László VIII. o. t. 5. Az
aradi tizenhárom, ének duett. Elő-
adja: Palló Imre VII. és Schmidt
K. VIII. o. t. 6. A régi könyv, Vá-
radytól. Szaválja Gönczy László
VIII. o. t. 7. Szózat, énekl az ifju-
ság.

— A Budapesti Baross-Társaság
október 11-én zászlóavatási ünne-
pélyt tart, melynek zászlóanyai tiszt-
ségére Pillis István országgyűlési
képviselő nejét hívták meg; az ün-
nepi beszédet Dr Nagy György or-
szággyűlési képviselő tartja, a ki
október 6-án a fiemei polgárság
meghívására az ott rendezendő ha-
zafias ünnepélyen is szónokolni fog.

— A választójog. Megbízható hely-
ről úgy értesülünk, hogy a kormány
az analfabéták közvetett választói
joggal való felruházásának tervét el-
ejtette. Az analfabéták helyett a
kormány azokat szándékozik választ-
ási joggal felruházni, akik a reform
következtében választói jogosultsá-
gukat elvesztették volna.

— Halálozás. Özv. Vetési Józsefné
szül. Pál Anna folyó hó 1-én este
fél tíz óraker életének 64-ik évében
elhalt városunkban. Temetése tegnap
delután általános részvét mellett volt.
Halálát számos gyermeke és széles-
körű rokonság gyászolja. Nyugodjék
békevel.

— A segesvári magyar kaszinó,
legközelebb tartott választmányi gyű-
lésében egyhangulag elhatározta, hogy
kérelmet intéz a város képviselőtestü-
letéhez, hogy a város köztereit és
középületeit necsak német, hanem
magyar felirással is elláttassanak.
Az ottani szép számú magyarság
reméli, hogy a kaszinónak e kérése
a viszonyosság elvénél fogva és a
szászok részéről minden alkalommal
hangoztatott hazafias érzés bizonyi-

tékául meghallgatásra talál a képv-
selőtestületnél. Szomorú dolog, hogy
a magyarnak kegy gyanánt kell kérni
azt, a mit követelni jogában állana,
még szomorubb dolog, hogy ez ott
történik, a hol Petőfi és Zeyk és a
többi névtelen hőssel együtt dícső
halállal mult ki a magyar hazájáért
folytatott véres küzdelemben.

— Tanegyleti közgyűlés váro-
sunkban. Az erdélyrészi róm. kath.
Tanár-Egyesület választmánya mult
héten választmányi ülést tartott, me-
lyen megbeszéltek a folyó évi nov.
2. és 3. án Székelyudvarhelyt tartandó
közgyűlés tárgyait.

— Országos vásárunk már e hó 1-én
megkezdődött és az állatvásár 3 nap
helyett négy napra bővült a mai
ünnep miatt történt tévedéssel. Tu-
lajdonképpen 2-án kellett volna az
állatvásárnak beállania, de a dátum-
beli tévedés folytán már 1-én is
hajtottak fel állatokat. Az ilyen té-
vedések elkerülése és vásáraink si-
keresebbé tétele céljából helyes volna,
ha a hatóság kellő időben tájékoz-
tatná a közönséget. Különbben az
állatvásár elég élénk volt. Sok álla-
tot hajtottak fel eladásra. A kirakó
vásár holnap lesz, a melyre nagyban
folytak az előkészületek. A sok sá-
tor egészen betölti szabad tereinket,
mert őszi vásárunk a legsikerültebb
szokott lenni valamennyi vásárunk
között.

— Tanítók gyűlése. Az „Udvar-
helymegyei tanítóegylet” székelye-
reszturi járásköre e hó 15-én, csü-
törtökön délelőtt 9 óratól kezdődő-
leg Küsmődön a református iskola
helyiségében rendes gyűlést tart, a
melyre a tagokat és az érdeklődőket
tisztelettel meghívom. A tagokat fel-
kérem az alapszabályok 10. és 16.
§-ainak megtartására. Székelykeresz-
turon, 1908. október 1. Szász Béla,
köri elnök. Tárgysorozat: 1. Elnök
a gyűlést megnyitja. Elnöki előter-
jesztések. 2. Hitelesítők kijelölése.
3. Jegyzőkönyv olvasás. 4. Tanít Fü-
löp Árpád helybeli tanító, V-ik oszt-
ályban: a burgonyáról. 5. Tanítás
bírálat. 6. „A tanítók önképzése
és eszközei” című tételtől felolvasást
tart: Elekes György csekefalvi tanító.
7. Négyszólamban énekelnek: Baczó
Lajos, Szász Ferenc. Darkó Lajos,
Marosi Mátyas. 8. „A légköri villa-
mosság” ról előadást tart Macskási
Zoltán tanítóképzőintézeti tanár. 9.
Jövő gyűlés helyének és tárgysoro-
zatának megállapítása. 10. Jelenté-
sek. Indítványok.

— Legedesebb az új bor Barkóczy
Albert Koronay-féle vendégfogadó-
jában, mert ott kitűnő házias ételek
után ihatja mindenki a hegy levét.
Az országos vásár alkalmából állan-
dóan pompás kész ételek és italok
állanak az utazó közönség rendel-
kezésére.

— Erdélyrészi vásárok. Vasárnap
október 5-én: Borsa, Köröspatak,
Marosludas, Szászváros, Székelyzál,
Székelyudvarhely, Nagysink; hétfőn
6-án: Bürkös, Gerend, Törösvár;
7-én: Szabéd, Szelistye; 9-én: Czege;
10-én: Alparét, Báránykut, Csikszent-
domokos, Felsőszállaspatak, Köhalom,
Marosilye, Nagysármás, Toroczko,
Zsibó; 11-én: Alsóárpás; 13-án
Kreszna, M. sz. Petroszény;
14-én: Sepsiszentgyörgy.

KÖZGAZDASÁG.

Dijjazással összekötött tenyész-
állat kiállítás.

Udvarhelyvármegye gazdasági egye-
sülete f. é. október hó 3-án Szé-
keljudvarhely városában tartotta meg
a szarvasmarha és ezzel kapcsolato-
san a baromfi kiállítást. Ezen kiállít-
ásra felhajtva lett:

Borjas teheneből 21 drb. Első
díjat nyerte Péter Áron felsőboldog-
falvi lakos tehene. Második díjat 70
koronát Józsa János hodgyai lakos
tehene. Harmadik díjat 60 koronát
Gotthárd Mózes bögözi lakos tehene.

Negyedik díjat 40 koronát Kovács
Domokos székeljudvarhelyi lakos te-
hene. Ötödik díjat 30 koronát Ko-
vács Ferenc székeljudvarhelyi lakos
tehene. Hatodik díjat 30 koronát
Balázs Károly székeljudvarhelyi la-
kos tehene. Hetedik díjat 20 koronát
Barabás Ferenc bögözi lakos tehene.
Nyolcadik díjat 10 koronát
Veress Ferenc bögözi lakos tehene.

Három éves üszökből felhajtva
lett 7 drb. Első díjat nyert Csont
Mózes bögözi lakos üszője. Második
díjat 50 koronát Deák Miklós szé-
kelyszentmihályi lakos üszője. Har-
madik díjat 30 koronát Barabás La-
jos székeljudvarhelyi lakos üszője.

Két éves üszökből felhajtva lett
13 drb. Elből díjazva lettek: Német
Áron óczfalvi lakos üszője 70 koronával.
Kerekes Sándor homoród-
szentmártoni lakos üszője 50 koronával.
Ifj. Sándor Gergely székeljudvarhelyi lakos üszője 30 koronával.

A baromfiakból fellett hozva és
kiállítva: Kétszáznegyvenhárom sárga
orpington.

Ezek közül díjazva lett: Gyarmathy Sándor székelybethlenfalvi la-
kos, Séra Kálmán székeljudvarhelyi
lakos, Simó Lajosné székelypálfalvi
lakos, Solymossy Lajos, Kassay Ákos,
Vass Ferenc és Hlatky Miklós szé-
keljudvarhelyi lakosok csoportos ki-
állításai.

Fehér orpingtonokból kiállítva lett
46 drb. Díjazva lett: Vass Albert
oklándi, Fodor Istvánné szentáb-
hámi lakos és Czinkóczy Jánosné
székelyszombori lakosné kiállított
tyukjai.

Emdeni ludakból felhajtva lett
131 drb. Díjazva lett: Fekete János
bögözi, Dr Gyarmathy Dezső homo-
ród-szentpáli, Séra Kálmán székeljudvarhelyi,
Vass Ferenc székeljudvarhelyi lakosok csoportosan kiállított ludai.

Rucák közül felhajtva lett 90 drb.
Plymouth tyukokból 4 drb. Lang-
tam tyukokból 3 drb.
Pulykából 30 drb.

Ezen 4 utóbbi fajtyuk, rucák és
pulykák díjazásra érdemesek voltak,
de díj hiánya miatt díjazva nem
lettek. A kiállítás minőségéről és az
eladott állatokról jövő számunkban
fogunk megemlékezni.

Koraszülött gyermekeket

a SCOTT-féle Emulsió az elsatnyu-
lástól megemti és rendes erőhöz és
vidámsághoz segíti őket.

Aggódó szülők ezrei néz-
ték elra-
gadtatva gyermekük
egészségének rohamos
javulását. Még akkor is,
ha a gyermek a tejet
visszautasítja, a

Az Emulsió vá-
sárlásánál a
SCOTT-féle mód-
szer védjegyét a
— halászi — kör-
jűk figyelembe-
venni.

SCHOTT-féle
Emulsiót

szívesen fogadják és
könnyen emésztik meg.

Egy eredeti üveg ára 2 K50 f
Kapható minden gyógytárban

IRODALOM.

„Az inkvizíció.” Mi a valóság a sok ha-
zugság között? Irta: Petrányi Ferenc kalo-
csai képzőintézeti tanár. — E füzetkéről a
„Kalocsai Néplap” következőleg emlékezik
meg: Régi fegyver a katolikus egyház el-
lenségének kezében az inkvizíció. Evvel
hadakoztak a tudományos vitákban, a tár-
salmi összefüggéseket, a parlamentben.
Semmi sem bizonyult olyan alkalmas esz-
köznek, hogy az egyházat mint vértől cse-
pegő zsarnokot, mint a gondolat és akarat-
szabadságot kíméletlenül elnyomó rabszolgatartót
tüntessék föl. Mert e névnek hallatára a
katolikusok elnémultak s szegény-
keze védekezni sem mertek. Olyan meré-
szen rágalmaztak ellenfeleink, hogy már el-
hittük a nyirkos börtönökről, a szörnyű
kínzó eszközökről, a megszámlálhatatlan
máglyákról, bitófákról. autodafékról szóló
meséket, ezeket a gyalázatos rémregényeket.
Itt az ideje, hogy végre megszabaduljunk

Kolera ifjúság köszvény és...
szabadulhat, ha az...
Kapható Betegh Pál könyv-, papí-, író- és rajzszert-
kereskedésében Székelyudvarhelyt.

attól a lidércnyomástól, mely eddig a katolikus intelligencia szívére nehezedett az inkvizíció miatt! Mindenütt győzedelmesen terjed a katolikus igazságok ereje. Győzőn az igazság a történelem lapjain is! Nézzünk, katolikusok, a mi egyházunk multjába s győződjünk meg, hogy az egyház mindig az volt, ami ma is: türelmes, szerető anya, ki szigorú eszközökkel is védte fiait, de soha senkit igaztalanul meg nem támadott, halálos ellenségeinek sem lett hóhérvá. Nincs nekünk mit restelnünk egyházunkra mindig csak büszkék lehetünk Ezt tapasztalja az ember, ha Petrányi Ferencnek az inkvizícióról írott művét olvassa. Egyszerű, áttekinthető főszerzésben, erőteljes eleven írásmódban élénk állítja az inkvizíció egész irodalmát. — Kimutatja előbb, hogyan terjedt el az a sok balvélemény, — kik az inkvizíció történetének meghamisítói. Azután részletesen elmond mindent, amit a megbízható történeti kutatók alapján az inkvizícióról csak tudni lehet. Nemesak katolikus, hanem minden vallású történetírókól meríti anyagát. Akárhány protestáns tudósok okulásra méltó szavait halljuk. A becsületes protestáns történetírók a legnagyobb megbotránkozásal beszélnek hitsorsosaiknak eléggé el nem ítélték álnok eljárásáról, akik történelmet gyártottak csak azért hogy a katolikus egyházat bemocskolhassák. Végül rágalmozóinknak hűséges képét festi meg Petrányi kitűnő röpirata. Bebizonyítja, hogy épen ők voltak az inkvizítorok, a zsarnokok, kik igenis elkövették azt a kegyetlenséget, melyet az egyházra fognak. Talán sokan vannak közöttünk, akik még sohasem hallottak protestáns inkvizícióról. Épületes lesz ezen fejezetnek elolvasása. A röpirat a „Kalocsai Néplap“-ban megjelent cikkeknél külön nyomása kibővíve. Már a cikkek nagy feltűnést keltettek. A legelőkelőbb körökben csodálkozva olvasták. Sok művelt embertől hallottam, hogy csak e cikkek olvasása után ábrándult ki az inkvizícióból. Pedig az inkvizíció rémképeit ki kell törölni minden igazságos embernek a fejből. Nem lehet ezért e füzetet eléggé ajánlani. Ilyen önértékes és begyőző hangon még nem cáfolták az inkvizíciót magyar nyelven. Akinek van érzéke az igazsághoz, az nyuljon e füzet után. Olvassa

el gondosan. Minden katolikusnak meg-edződik tőle katolikus öntuda, a más vallású pedig megszabadul egy gyűlöletes előítéletől. A füzetet igen csinosan állította ki Jurecsó könyvnyomdája. Kapható a szerzőnél Kalocsán. Terjedelme 132 oldal. Ára 70 fillér. Megrendelhető a helybeli könyvkereskedésekben is.

Kiadja: Betegh Pál villam-motoros könyv- és újságkiadó intézete.

Eladó házhelyek a Solymossy utcában!

Értekezhetni Dr Solymossy Lajos főreáliskolai igazgatóval.

Papp István

férfi szabó-mester Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 6. sz. alatt az őszi és téli idényre hazai és külföldi elsőrendű

Férfi ruha-szövetek-ből

duz választéku raktárt rendezett be. — Valódi finom trikó-, Loden-, télikabát-, fekete és kék sचेवीот-, valamint kamgarn stb. szövetek állanak a n. é. kö-zönség rendelkezésére.

Sikkes szabás, jó munka, szolid ár és pontos kiszolgálás!

Eladó szőlőmust. 120 veder, 15 fokos baromlakai híres szőlőmust eladó Pelger Márton szőlőbirtokosnál Baromlaka 202. szám, Kiskapus felé.

Pályázat.

A székelyderzsi fogyasztási és értékesítő szövetkezet üzletvezetői állásra pályázatot hirdet. Jövedelem: a) 400 K évi fizetés, havi utólagos részletekben; b) 2 százalék forgalmi jutalék, (mult évi forgalom 26 ezer K volt); c) 40 K bolt fűtés; d) 60 K szálláspénz; e) 30 K bolt világítás. Biztosítéknak 1000 K teendő. Állás azonnal elfoglalható. Az igazgatóság.

Csemegeszőlő,

csakis elsőrendű nemas fajok, — postakosaránként 280 K, 100 kg. vételnél 40 K. Csemegé alma és körte postakosaránként 240 K, 100 kg. 24 koronától feljebb. — Görög és sárga dinnye 100 kg. 10 K, turkesztán és ananász 32 K, postakosaránként 240 K. — Paradicsom, tölthető zöld paprika és fejeskáposzta postakosár 2 K. Vasúti rendelést csakis előleges beküldéssel szállít: Szabó 176. gyümölcskivi-tele Csongrád.

BORI!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

FOGORVOS PERL JÓZSEF

American dentist

Székelyudvarhelyen tartózkodik.

Lakása: Budapest Szálloda 2. sz.

Rendel: délelőtt 9—12 óráig és délután 2—5 óráig. —

Névjegyek, Meghívók, Eljegyzési és Esküvői valamint gyászjelentések,

ugyszintén mindenféle könyvnyomdai és könyvkötői munkálatok izléses kivitelben, gyorsan és pontosan készülnek

Betegh Pál villamos üzemre berendezett könyvnyomdátó és könyvkötő-intézetében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt.

Videki megrendeléseket azonnal elintézi.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényél, oszúznál és meghűléseknél, bedörz-sülésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr Richter gyógyszerertára az „Arany orszlánohoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

SZEKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2-szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len legjobb magyar gyártmányú diszlevélpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos levélpapírok és borítékok, levél-kártyák, gyász- Képes levelezőlapok 20-féle helybeli felvétel. levélpapírosok stb. Nagy választék tájképes, virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből.

Allandóan kaphatók mindenféle kész nyomtatványok, u. m. községi, körjegyzői, szolgabiroisági, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház)

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és j u t á n y o s á r o n v á l ó elkészítésére. Ajánlja továbbá

k ö n y v k ö t é s z e t é t

honnan izléses munkák a legrovidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acéltollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárak, disztollszárak. Ironok, fekete, színes és másoló-ironok (crayonok), zsebironok, csavarironok (ironbetétek, ironvédők, iron-hegyezők. Kréták, iskolai, kávéházi és fajtázó kréták, színés kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, színes, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok, hegedű-iskola, hegedű-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek, tük. Hangoló-sípok és okarinák. Monogramok fehérnemű és levél-papírjelzésre. Kézi nyomda. — Különféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyak. Ajtóablak és névfeliratok öntött fém-ből, erdészkalapácsok gyári áron.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjusági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes „Magyar Könyvtár“. A székelyudvarhelyi középiskolákban és a városi és megyei elemi népiskolákban használatban levő összes tankönyvek raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beíró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), bárca és szelvénykönyvek.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itató-deszkák, olaj-s vízfesték minden színben. Ecetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, toll-állványok, szivacs-csésze, írómappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szőnyeg szeglek, kapcsok stb.

Mindenféle színű, nagyságu, súlyú és minőségű irodai és író-

PAPIROSOK

vonalzott és sima levélpapírok, vonalzott és rovatos papírok, rajzpapírok, írógéppapírok, csomagoló és selyempapírok, másolópapírok, itató-papírok, szűrő-papírok, torta- és befűző-papírok, könyvkötő-papírok és papír-különlegességek. Kártyapapírok.

Lemezpapírok minden súlyban. hangjegypapírok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfűzetek, rajzfűzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, szépírási és rondírási minták. Olcsó legyező-faldiszek, klozetpapírok, szivarkahüvely, szivarka s névjegytárcák Dohány- és szivartárcák bőrből és fém-ből. Bőrtárcák, pénzes-erszőnyek. okmány és írománytáskák.

A Székelyföld legnagyobb kész nyomtatványraktára.

Nyomatott Betegh Pál villamos erőre berendezett könyvnyomdátó-intézetében Székelyudvarhelyt, 1908.